

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 5C/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723201294
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nora Zátopková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723201294.2

Rozhodnutie

Okresný súd Martin JUDr. Norou Zátopkovou v spore žalobkyne: S.. S. L., J.. XX.XX.XXXX, G. S., S.Q. XXX/X, právne zast. JUDr. Lenka Maďarová, s.r.o., IČO: 47 232 692, so sídlom Žilina, Štrková 95/21 proti žalovanému: v rade 1) F.. F. L., J.. XX.XX.XXXX, G. S., S. XXX/XX, v rade 2) V-Elektra Slovakia, a.s., IČO: 36 421 693, so sídlom Martin, Moyzesova 624/17, obaja právne zastúpení Advokátskou kanceláriou M. Kojtalová, s.r.o. so sídlom Antona Bernoláka 51, 010 01 Žilina, IČO: 47 258 608 o určenie neplatnosti právneho úkonu

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobkyne zamietá.

II. Žalovaní v rade 1/ a 2/ majú voči žalobkyňi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou podanou dňa 25.4.2023 žiadala, aby súd určil, že zmluva o pôžičke zo dňa 4.5.2020, uzatvorená medzi veriteľom: V-Elektra Slovakia, a.s., IČO: 36421693 so sídlom Moyzesova 17, 036 01 Martin a dlžníkom F.. F. L.H., J.. X.X.XXXX, G. S. XX, XXX XX S. (J. L. S. X, XXX XX S.), predmetom ktorej je poskytnutie pôžičky dlžníkovi vo výške 20 109,20 € do 15.5.2020 so splatnosťou do 31.12.2020 je neplatná.

2. V písomne podanej žalobe žalobkyňa uviedla, že so žalovaným v rade 1/ sa rozvedli a na Okresnom súde Martin pod č.k. 18C/2/2022 sa vedie konanie o vyporiadanie BSM po rozvode manželstva. Žalovaný v rade 1/ v uvedenom konaní predložil ako dôkaz zmluvu o pôžičke zo dňa 4.5.2020 s potvrdením o platbe zo dňa 23.9.2020, ktorá bola uzatvorená medzi ním a veriteľom V-Elektra Slovakia, a.s. Na základe pôžičky žalovanému v rade 1/ bola poskytnutá suma 20 109,20 € do 15.5.2020 so splatnosťou do 31.12.2020 a podľa potvrdenia zo dňa 23.9.2020 žalovaný v rade 1/ ako dlžník vrátil pôžičku dňa 23.9.2020. V konaní o vyporiadanie BSM má žalovaný v rade 1/ záujem vyporiadať uvedenú pôžičku ako spoločný záväzok manželov z ktorého podľa neho mali byť hradené náklady na výstavbu rodinného domu na Lipovci. S poukazom na ust. § 145 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 40a) Občianskeho zákonníka žiadala žalobkyňa vysloviť neplatnosť predmetnej zmluvy. K uzavretiu zmluvy o pôžičke zo dňa 4.5.2020, ako manželka nedala žalovanému v rade 1/ súhlas, hoci vzhľadom na výšku poskytnutej pôžičky je zrejmé, že nejde o bežnú vec. Zároveň namietala, že by došlo ku skutočnému naplneniu zmluvy o pôžičke, nakoľko žalovaný v rade 1/ ako dlžník nepreukázal skutočne prevzatie pôžičky, ako podstatnú náležitosť zmluvy o pôžičke. Navyše ide o pôžičku medzi spriaznenými osobami. Žalovaný v rade 1/ ako dlžník je štatutárnym zástupcom (predsedom predstavenstva žalovaného v rade 2/ - veriteľa), preto jej uzatvorenie považuje za účelové v snahe obohatiť sa zo strany žalovaného v rade 1/ v konaní o vyporiadanie BSM po rozvode manželstva. Absencia súhlasu žalobkyne so zmluvou o pôžičke zo dňa 4.5.2020 spôsobuje neplatnosť právneho úkonu, ktorého sa týmto žalobkyňa dovoľáva. Podľa nej bez rozhodnutia súdu o určenie neplatnosti predmetného právneho úkonu bude tento predmetom BSM ako záväzok, ktorý sa vyporiada medzi oboma manželmi po rozvode rovnakým dielom, a to z dôvodu aktívnej aj pasívnej solidarity aplikovaného v BSM. Neplatnosť právneho úkonu

pôsobí od začiatku, pokiaľ ho napadol druhý manžel vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Nakoľko zmluva o pôžičke bola uzavretá 4.5.2020 k premlčaniu dôjde 4.5.2023, a teda žaloba, ktorá bola podaná 25.4.2023 je podaná včas.

3. K predmetnej žalobe sa žalovaný v rade 1/ vyjadril podaním zo dňa 4.9.2023 a uviedol, že vychádzajúc z obsahu podanej žaloby žalovaný v rade 1/ rozporuje skutkového tvrdenia žalobkyne, že by reálne nedošlo k poskytnutiu pôžičky na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 4.5.2020. Zároveň však ide o skutkové okolnosti, ktoré majú podstatný význam v merite sporu vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 18C/2/2022 s poukazom na ust. § 137 CSP je žaloba podaná voči žalovaným neprípustná. Nie je možné domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu s poukazom na citovanú právnu úpravu, žalobkyňa nepreukázala právny záujem na určovacej žalobe, keďže i v prípade, že by sa preukázala tvrdená relatívna neplatnosť zmluvy o pôžičke s uvedenou skutočnosťou sa prejudiciálne môže vyporiadať aj súd v konaní o vyporiadanie BSM, ktoré začalo pred podaním žalobkyne o určenie neplatnosti právneho úkonu. S poukazom na ust. § 137 CSP má žalovaný za to, že na podanie žaloby o určenie neplatnosti zmluvy nie je naliehavý právny záujem a zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva možnosť podania žaloby. Takto zvolený právny nástroj neodstráni sporné otázky medzi stranami sporu, ktoré žalobkyňa načrtla vo vzťahu k argumentácii pri vyporiadaní BSM, keďže tieto otázky je oprávnený riešiť výlučne súd v konaní o vyporiadanie BSM. V súvislosti s produkovanými skutkovými tvrdeniami zo strany žalobkyne, žalovaný jednak rozporuje, žeby išlo o účelovú pôžičku, pôžička bola reálne poskytnutá, o čom žalovaný jednak predložil doklad o poskytnutí pôžičky a zároveň doklad o jej vrátení. Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe nie je správny názor žalobkyne, že by na uzatvorenie zmluvy o pôžičke žalovaný v rade 1/ potreboval súhlas oboch manželov. Ak jeden z manželov za trvania manželstva a BSM uzatvorí zmluvu o pôžičke, nepotrebuje na to súhlas druhého manžela, a to i keď nejde o bežnú vec. Prevzatie pôžičky nie je vecou týkajúcej sa spoločných vecí patriacich do BSM. Žalobu žalobkyne žiadal zamietnuť.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, listinnými dokladmi - výpisom spoločnosti V-Elektra Slovakia, a.s., návrhom na vyporiadanie BSM, zmluvou o pôžičke zo dňa 4.5.2020 (predmetom sporu), výpisom z účtu žalovaného v rade 1/, vyjadrením žalovaného v rade 1/ k žalobe žalobkyne o určenie neplatnosti právneho úkonu zo dňa 24.4.2023, výpisom z účtu žalovaného v rade 1/, rozsudkom Okresného súdu v Martine č.k. 19P/94/2020-85 zo dňa 8.7.2020 a zistil nasledovný skutkový stav:

Súd mal preukázané, že zmluva o pôžičke medzi žalovaným v rade 1/ a žalovaným v rade 2/ bola uzavretá dňa 4.5.2020, t.j. za trvania manželstva medzi žalobkyňou a žalovaným v rade 1/. Následne dňa 18.5.2020 bol podaný návrh žalovaného v rade 1/ na rozvod manželstva. Dňa 12.8.2020 rozsudok o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť, pričom súd mal preukázané, že pôžička vo výške 20 109,20 € bola prevedená 5.5.2020 zo spoločnosti V-Elektra Slovakia, a.s. a následne dňa 23.9.2020 v rovnakej výške bola táto pôžička vrátená. Teda nesporné bolo, že zmluva o pôžičke medzi žalovaným v rade 1/ a žalovaným v rade 2/ zo dňa 4.5.2020 bola uzavretá za trvania manželstva žalobkyne a žalovaného v rade 1/ a vrátená po rozvode ich manželstva. Na Okresnom súde v Martine je vedené konanie o vyporiadanie BSM žalobkyne a žalovaného v rade 1/. Konanie je vedené pod sp. zn. 18C/2/2022, kde nesporne je riešená aj zmluva o pôžičke, resp. finančné prostriedky získané na tomto základe s následným vyporiadaním sa aj finančných prostriedkov, ktoré slúžili na vrátenie tejto pôžičky po rozvode manželstva žalovaným v rade 1/.

5. Žalobkyňa v písomnom podaní, ako aj pred súdom tvrdila, že zmluva je neplatná, predovšetkým z toho dôvodu, že bola uzavretá za trvania manželstva a k jej uzavretiu bol potrebný súhlas žalobkyne, ako manželky žalovaného v rade 1/. Žalobkyňa sa domáhala relatívnej neplatnosti tohto právneho úkonu s tvrdením, že je potrebné samostatne, mimo konania o vyporiadanie BSM riešiť platnosť, resp. neplatnosť tohto právneho úkonu, nakoľko je to takto dôvodné a hospodárne. Žalovaný v rade 1/ v písomnom podaní, ako aj na pojednávaní zotrval na svojom stanovisku, že predmetná zmluva bola uzavretá za trvania manželstva, boli mu poskytnuté finančné prostriedky bezúročne v spoločnosti v ktorej je predsedom predstavenstva a tieto finančné prostriedky boli potrebné na dostavbu rodinného domu na Lipovci, ktorý následne bol predaný a medzi stranami sporu rozdelené finančné prostriedky (uvedený dom nebol dopredu určený na ich spoločné bývanie, ale realizovaný ako investícia finančných prostriedkov). K takému právnomu úkonu to uzavretie zmluvy o pôžičke žalovaným v rade 1/ nepotreboval súhlas žalobkyne, ako manželky, i keď nejde o bežnú vec, v tomto prípade z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že súhlas nepotreboval. Zároveň poukázal na to, že keby bolo určené, že zmluva

je neplatným právnym úkonom bolo by potrebné vrátiť finančné prostriedky takto získané, avšak k vráteniu požičanej finančnej čiastky už došlo, a to po rozvode manželstva.

6. Podľa ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov, v ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov, inak je právny úkon neplatný.

7. Podľa ust. § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí súd oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

8. Podľa § 40a) Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ust. § 49a), 140, 145 ods. 1, 479, 589 až 701 ods. 1 považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takýmto úkonom dotknutý neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil.

9. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnenie povinností,

b) nároku na vysporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob vysporiadania vzťahov medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) učiť, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu,

č) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu

10. Na základe vykonaného dokazovania mal súd nesporne preukázané, že žalovaný v rade 1/ a žalovaný v rade 2/ uzavreli zmluvu o pôžičke zo dňa 4.5.2020 na základe ktorej žalovanému v rade 1/ bola poskytnutá pôžička vo výške 20 109,20 €. Poskytnutie pôžičky bolo doložené výpisom z účtu žalovaného v rade 1/. Pôžička bola poskytnutá v čase, kedy žalobkyňa a žalovaný v rade 1/ boli manželmi. Následne došlo k rozvodu ich manželstva a rozvod nadobudol právoplatnosť dňa 12.8.2020. Pôžička bola vrátená krátko po rozvode, a to 23.9.2020.

Žalobkyňa sa domáhala neplatnosti uvedenej zmluvy o pôžičke, uzavretej za trvania manželstva so žalovaným v rade 1/ z toho dôvodu, že podľa nej k uzavretiu pôžičky bol potrebný jej súhlas, nakoľko nešlo o bežné veci týkajúce sa spoločných vecí.

11. Pokiaľ ide o takto uplatnený nárok žalobcu súd konštatuje, že ak jeden z manželov si požičia peniaze od inej osoby a v zmluve o pôžičke vystupuje ako dlžník je zo zmluvy o pôžičke viazaný a oprávnený len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel. Samotný záväzok jedného z manželov sa tak netransformuje na spoločný záväzok oboch manželov vo vzťahu k veriteľovi.

12. Ak za trvania manželstva a BSM uzavrel zmluvu o pôžičke ako dlžník iba jeden z manželov, nepotrebuje na to súhlas druhého manžela, a to ani keď nejde o bežnú vec (R 42/1972). Obdobná právna vec bola riešená aj v rozhodnutí NS SR z 27. júna 2019 sp. zn. 4Cdo/28/2019.

Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe s poukazom na zákonné ustanovenia uvedené v tomto rozhodnutí súd sa stotožnil s tým, že k uzavretiu zmluvy o pôžičke, ktorú uzavrel, žalovaný v rade 1/ so žalovaným v rade 2/ za trvania manželstva so žalobkyňou nebol potrebný súhlas žalobkyne, a preto návrh na určenie neplatnosti tohto právneho úkonu bol zamietnutý.

Právna zástupkyňa žalovaných v rade 1/ a 2/ okrem uvedeného tvrdila, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke s poukazom na ust. § 137 Civilného sporového poriadku. S uvedenou skutočnosťou, teda platnosťou zmluvy o pôžičke sa nevyhnutne musí vysporiadať aj súd v konaní o vyporiadaní BSM, kde by túto pôžičku, prejudiciálne musel posúdiť. Konanie o vyporiadaní BSM sa začalo pred podaním žaloby žalobkyne o určenie neplatnosti právneho úkonu. Žalobkyňa podľa názoru súdu nemá naliehavý správny záujem na určenie veci, pretože určenie neplatnosti by neodstránilo sporné otázky medzi stranami sporu, ktoré žalobkyňa rieši pri vyporiadaní BSM a tieto je oprávnený následne posúdiť len súd v konaní o vyporiadaní BSM.

Súd sa nestotožnil s tým, že podanie žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu by bolo dôvodné, hospodárne a vyriešilo by účelnosť použitia pôžičky za trvania manželstva žalobkyne a žalovaného v rade 1/. Nesporne uvedená pôžička bola krátko po rozvode manželstva žalobkyne a žalovaného v rade 1/ vrátená a podľa názoru súdu sa pôžičkou, resp. poskytnutými finančnými prostriedkami a prostriedkami použitými na vrátenie tejto pôžičky vysporiada súd v rámci konania o vyporiadanie BSM, ktoré je vedené na Okresnom súde v Martine.

13. Žaloba žalobkyne bola zamietnutá a o trovách konania bolo rozhodnuté v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom žalovaným v rade 1/ a 2/, ktorí boli v konaní úspešní bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia na súde, ktorý ho vydal.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.